

EDICE ZNAMENÍ DOBY

Deset důkazů Boží lásky

CO O TOM ŘÍKÁ BIBLE

EDICE ZNAMENÍ DOBY

Deset důkazů Boží lásky

CO O TOM ŘÍKÁ BIBLE

Deset důkazů Boží lásky

Při čtení Bible si brzy všimneme různých rad, principů a také příkazů i zákazů. Ten, kdo Bibli pročte celou a dá si čas, aby nad tím, co čte, také přemýšlel, pozná, že všechno moudro má původ v jednom textu, kterému křesťané říkají Desatero – základní text smlouvy, kterou Bůh uzavřel s Izraelem.

Připomeňme si znění tohoto dokumentu, který je zaznamenaný ve 20. kapitole knihy Exodus v překladu Slova na cestu:

1. *„To já, Hospodin, jsem váš jediný Bůh, vždyť jsem vás vysvobodil z otroctví v Egyptě. Proto nebudete uctívat žádné jiné bohy.*
2. *Nebudete si vytvářet napodobeniny čehokolí, co je v nebi, na zemi nebo hluboko pod zemí. Nebudete nic takového uctívat ani se před tím ponižovat,*
3. *Jestliže se někdo ode mě odvrátí, zhoubné důsledky jeho odpadnutí ponese ještě čtvrtá generace jeho potomků. Avšak ti, kdo mě milují a respektují má nařízení, se budou těšit mé přízni po tisíce generací. Nebudete lehkovážně zneužívat jméno Hospodina, svého Boha. Každý, kdo by tak činil, se sám vyřazuje z jeho přízně a přivolává na sebe trest.*
4. *Pamatujte také, že máte svítit sobotní odpočinek. Šest dní věnujte práci, ale sedmý den odpočítejte, protože sobotní čas patří mně, vašemu Hospodinu a Bohu. V sobotu nepracujte a nezaměštnávejte ani své blízké, služebníky, cizince ani zvířata. Vždyť já sám, Hospodin, jsem stvořil nebe a zemi s mořem a všemi živočichy za šest dní.*

Sedmý den jsem odpočíval. Proto jsem jako Bůh vesmíru udělil sobotě zvláštní význam a vyhlásil ji za svatou.

5. *Prokazujte úctu a respekt svým rodičům, abyste dlouho a šťastně žili v zemi, kterou vám jako váš Hospodin a Bůh dávám.*
6. *Nebudete se dopouštět vraždy.*
7. *Nedopustíte se rovněž smilstva.*
8. *Veškerý majetek vašich bližních bude pro vás nedotknutelný.*
9. *Pomluvy a lživá svědectví proti vašim blízkým vám budou cizí.*
10. *Nebude vás sžírat závist a touha po cizím majetku, partnerovi nebo služebnictvu a zvířeti. Nebudete dychtit vůbec po ničem, co patří někomu jinému.“*

V tomto krátkém a stručném textu jsou zahrnuta základní pravidla, kterými Bůh

představuje život v ideální společnosti, kterou se měl stát starozákonní stát Izrael.

Ještě než budeš číst dál, zkus se na chvíli zastavit, ještě jednou projít těch deset Božích rad a přemýšlet, jak by vypadal život na naší planetě, kdyby se těmito principy řídili všichni její obyvatelé. Nespěchej, chvíli si to představuj a pak si polož otázku: „Chtěl bych žít v prostředí, kde všichni respektují těchto deset pravidel?“

Odpovíš-li kladně, pak by ti další čtení mohlo ukázat, co můžeš už dnes udělat pro to, aby se toto tvé přání jednou naplnilo.

Pokud je tvá odpověď negativní, zkus chvíli přemýšlet nad tím, proč se ti představa takové společnosti nelíbí. Považuješ ji za utopii? Máš pocit, že by tě toto prostředí omezovalo ve tvé touze po svobodě a rozletu, nebo ti vadí ještě něco jiného?

PROČ NEMÁME RÁDI ZÁKONY?

Pravdou je, že většina z nás zákony zrovna nemiluje. Dokonce i ty, s nimiž souhlasíme, považujeme za nutné zlo. Zákony vnímáme jako omezování své osobní svobody. Často je vezmeme na milost až v okamžiku, kdy nám některý z nich zachrání majetek nebo dokonce život.

Proč vlastně nemáme rádi zákony?

Omyl č. 1: Zákon mne omezuje

Jedním z důvodů je naše zkušenost se zákony. Nejsou dokonalé a navíc často

neplatí pro každého stejně. Jedni jsou za jejich přestoupení trestáni, jiní je nerespektují, protože mají dost peněz na to, aby si zaplatili svou beztrestnost. Zákony považujeme za něco, co je negativní, svažující a brání nám v rozletu... Nemůžeme se proto divit, že podobný vztah mají věřící i k Desateru.

Jak je to možné?

Odpověď začneme hledat v biblickém textu popisujícím setkání našich prarodičů s hadem v ráji.

Had v tomto příběhu představuje původce všeho zla – ďábla. Ten popisuje našim prarodičům Boha jako sobeckou, zlou a nepřející bytost. Adam s Evou mu uvěřili a následky jejich rozhodnutí pocítujeme dodnes. Pokud se nám zdá, že had nelhal, zajděme si na nejbližší hřbitov. Další důkazy o jeho lži už nebudou třeba.

Omyl č. 2: Zákon mne připraví o mou svobodu

V šesti letech mne rodiče přihlásili do hudební školy na klavír. Vůbec se mne neptali, zda chci nebo nechci. Zatímco kluci venku hráli fotbal, hřiště bylo přímo pod oknem pokoje, kde jsme měli klavír, já musel cvičit. Několikrát mi vysvětlovali, že to dělají pro moje dobro, ale já jsem si tehdy myslel své – rodiče mne nemají rádi. Muselo uplynout hodně vody, než jsem pochopil, že to byl projev jejich lásky.

Stále více lidí má pocit, že na ně Bůh prostřednictvím zákona, kterému říkáme Desatero, vyvíjí nátlak, aby dělali něco, co nechtějí.

Opravdu je Boží zákon takový?

Podle mne ne, protože takový není ani jeho autor – zákonodárce. Bůh nikoho nenutí, s nikým nemanipuluje. Dává nám svobodu, abychom se sami rozhodli, zda budeme jeho rady respektovat, nebo půjdeme cestou svévole.

Jak to mohu tvrdit?

Důkaz podává zmiňovaný příběh z ráje. Bůh nabídl lidem možnost žít věčně v prostředí, kde by obživu čerpali z toho, co pro ně stvořil. Nepotřebovali by tvrdě a namáhavě pracovat. Radostným nemělo být jen plození dětí, ale i jejich příchod na svět měl být bez bolesti a nebezpečí smrti.

Člověk se měl naučit využívat přírodní bohatství. Měl být pánem planety Země. Mohl se setkávat se svým Tvůrcem, vládcem vesmíru. Měl možnost se od něj učit to, co ještě neznal. Jenomže Adam s Evou Boží nabídku odmítli. Nechtěli být závislí na Bohu. Chtěli o sobě rozhodovat sami.

Bránil jim Bůh? Ne. Přišel za nimi a říkal: „Přátelé, když nechcete žít v ráji, nemusíte! Můžete jít, kam chcete. Brány ven jsou otevřené. Můžete žít svobodně, podle svých představ. Poznáte, čeho jste se vzdali. Ale nezapomeňte, že to bylo vaše rozhodnutí...“

Pokud mají lidé pocit, že prostřednictvím zákona na ně Bůh vyvíjí nátlak, není chyba ani v Bohu, ani v jeho zákoně. Problém spočívá v tom, že lidé Boha dobře neznají.

Omyl č. 3: Dobrý Bůh neexistuje

Dalším důvodem k odmítnutí Božího zákona je skutečnost, že lidé nemají jistotu, že to s nimi Bůh myslí dobře.

V patnácti jsem si udělal řidičák a toužil po „pionýru“ – tedy po malé motorce.

Věděl jsem, že rodiče mají nějaké úspory. Řekl jsem jim o svém přání, ale nepochodil jsem, přestože jsem je několikrát denně bombardoval větou: „Já chci pionýra!“ Došlo to až tak daleko, že mi maminka jednou pohrozila návštěvou u lékaře – psychiatra...

Tehdy jsem si myslel, že mne rodiče nemají rádi, že jsou sobečtí. Dnes, když mám sám dva dospělé syny, jejich rozhodnutí velice dobře rozumím.

Pokud neznáme dobře Boha a jeho učení, můžeme mít o něm podobné smýšlení jako já tehdy v patnácti letech o svých rodičích.

Omyl č. 4: Desatero je přežitek

Nedívím se, že lidé, kteří nepoznali Boží lásku, považují Desatero za soupis příkazů, které je silně omezují. Domnívají se, že Boží zákon vznikl jako produkt Boží náladovosti a svévole. Mají pocit, že bez zákona budou svobodnější a šťastnější, protože už zastaral, není moderní.

Představte si, že jedete po silnici, kde před deseti lety cestáři spravovali krajnici. Když práci skončili, zapoměli odstranit dopravní značku, která v tom místě snižuje povolenou rychlost na 20 km/h. Respektovali byste toto omezení? Co byste si o tomto příkazu mysleli?

Desatero je mnohými lidmi považováno za takovou zapomenutou značku na komunikaci. Značku, kterou Bůh zapomněl před více jak třemi tisíci lety na

cestě, po níž vedl Izrael z Egypta do zaslíbené země.

Vraťme se k našemu příkladu. Jak rychle byste tímto úsekem projížděli, kdybyste věděli, že tam není policejní radar? Opravdu byste jeli pouze dvacítkou?

Na světě ještě žije hodně lidí, kteří přijali Boží zákon jen proto, že nám jej předala nějaká „vyšší autorita“. Spousta křesťanů respektuje Boží zákon s pohnutkou získat zásluhu anebo také ze strachu. Jenomže Bůh o takový vztah k němu a k jeho zákonu nestojí.

Uvedl jsem čtyři důvody, které vedou k odmítání Božího zákona, kterému říkáme Desatero:

- bojíme se, že omezí naši svobodu a zabráni nám v našem rozvoji,
- máme pocit, že prostřednictvím zákona na nás Bůh vyvíjí nátlak, abychom dělali něco, co vlastně nechceme,
- nejsme si jisti, že to s námi Bůh myslí dobře,
- život podle Desatera nepovažujeme za to nejlepší, co nás může potkat.

Náš vztah k zákonům je zvláštní. U mnoha lidí se dá popsat slovy: „Co je tvoje, to je moje. A co je moje, po tom ti nic není!“ Život každého z nás je tímto sobeckým přístupem k zákonům hodně poznamenaný.

Zkus se znovu na chvíli zastavit a představit si život společnosti, v níž

všichni respektují zásady Desatera. Co by se změnilo?

- nepotkali bychom zkorumpované politiky a policisty,
- v obchodech bychom si nemuseli dávat pozor na peněženku,
- naše děti by měly doma oba dva rodiče,
- neexistovaly by dětské domovy, ale ani domovy důchodců,
- nikdo by nás nepomlouval, nebáli bychom se závisti.

V deseti Božích přikázáních je možné objevit základní pravidla života jednotlivce, rodiny i společnosti. Pojďme se podívat na jednotlivé paragrafy Desatera, které je textem smlouvy mezi Bohem a člověkem.

I. JEDEŇ BŮH TI STAČÍ

V prvním paragrafu Desatera se představuje Bůh, který nabízí svou ochranu a požehnání každému, kdo se rozhodne uzavřít s ním smlouvu. Protože v této chvíli oslovuje izraelity, kteří mají za sebou zkušenost v Egyptě, začíná své představení vzpomínkou na nedávnou událost: „*Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne*“ (Exodus 20,2.3).

Uzavření smlouvy je vždy důležitý životní okamžik. Moudrý člověk nespěchá

a snaží se o druhé straně poznat co nejvíc, aby snížil riziko, že naletí podvodníkovi. Proto spolu například dva mladí lidé chodí delší dobu, aby se poznali a nevstupovali do manželství s někým, o kom nic nevědí. Zvyšuje se tím šance, že budou žít šťastný manželský život.

Hospodin, Bůh biblického Desatera, v minulosti dokázal, že se umí postarat o každého, kdo mu svůj život svěří do rukou. Očekává však, že se na něj plně spolehne a naučíme se mu důvěřovat v každé životní situaci. Tak jako v manželství – v dobrém i ve zlém.

Co slibuje Hospodin tomu, kdo se rozhodne respektovat první přikázání? Jeho úvodní závazek zní: „**Když si zvolíš mne, jiného boha už nebudeš potřebovat!**“

V čem je výhoda monoteizmu a víry v jednoho Boha? Stačí se podívat třeba do řecké mytologie. Na Olympu sídlili bohové, kteří mezi sebou zápasili o moc. Každý z nich měl na starosti jinou oblast života. Afrodita byla patronkou lásky, Ares byl bohem války, Hades se staral o podsvětí... Chtěl-li prostý Řek řešit konkrétní případ, potřeboval nejdříve zjistit, který z velkého zástupu bohů má jeho problém na starosti. A tak se například setkáváme s tím, že v době apoštola Pavla měli v Aténách pomník „neznámému bohu“ pro případ, že by na některého boha zapomněli...

Jako křesťan takový problém nemám. Můj Bůh obsáhne svou moudrostí, mocí

i láskou všechny oblasti mého života. Nepotřebuji Olymp ani nekonečný zástup prostředníků. Mám Hospodina a k němu se také, jako k jedinému, modlím.

II. NEPOTŘEBUJEŠ MŮJ OBRAZ

Mnohokrát jsem slyšel otázku: „A jak ten tvůj Bůh vlastně vypadá?“ Když jsem ji dostal poprvé, byl jsem z ní zmatený, protože mne nikdy nenapadlo o tom přemýšlet. Zamýšlel jsem se nad tím a došel k závěru, že to vlastně není důležité.

Podívejme se nyní na znění druhého paragrafu: „*Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit.*“

Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají“ (Exodus 20,4–6).

V době mé vojenské služby jsem u sebe nosil fotografii dívky, kterou jsem miloval. Když mi bylo teskno, její fotka mne vždy potěšila. Ta dívka je nyní už 30 let mou manželkou a její fotku nosím v peněžence dodnes. Teď už se na fotku tak často nedívám, protože spolu žijeme v jedné domácnosti, a tak se vidíme každý den tváří v tvář.

To je ideál, který nabízí Bůh ve druhém přikázání. Pokud budeme každý

den prožívat s Hospodinem, jeho zobrazená podoba nebude důležitá.

K lepšímu pochopení druhého paragrafu nám pomůže následující příběh. Mojžíš tehdy odešel na horu, kde měl od Hospodina převzít text smlouvy zaznamenaný na kamenných deskách. Když byl pryč už pět týdnů, lidé začali být nervózní: „*Když lid viděl, že Mojžíš dlouho nesestupuje z hory, shromáždil se k Áronovi a naléhali na něho: ‚Vstaň a udělej nám boha, který by šel před námi. Vždyť nevíme, co se stalo s Mojžíšem, s tím člověkem, který nás vyvedl z egyptské země.‘*“

Áron jim řekl: „*Strhňte zlaté náušnice z uší svých žen, synů a dcer a přineste je ke mně!*“

I strhal si všechn lid z uší zlaté náušnice a přinesli je k Áronovi.

On je od nich vzal, připravil formu a odlil z toho sochu býčka. A oni řekli: ‚To je tvůj bůh, Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země.‘

Když to Áron viděl, vybudoval před ním oltář. Potom Áron provolal: ‚Zítرا bude Hospodinova slavnost.‘

Nazítří za časného jitra obětovali oběti zápalné a přinesli oběti pokojné. Pak se lid usadil k jídlu a pití. Nakonec se dali do nevázaných her“ (Exodus 32,1–6).

Pokud si začneme Boha znázorňovat, skončíme stejně jako Židé pod horou Sínaj u modloslužby. Začneme se klanět výtvoru vlastních rukou, místo abychom vzdávali úctu Stvořiteli.

Bůh, ve kterého věří křesťané a židé, říká: „Nepotřebuješ mou fotku, žádné obrazy ani sošky, které by mne zobrazovaly. Protože já budu žít s tebou ve tvém domě. Budu ti tak blízko, že mne budeš vnímat každý den. A pokud budeš trpělivý, pak jednou zakusíš to, co patriarcha Jób vyjádřil na sklonku svého života, když prohlásil: „*Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem*“ (Jób 42,5).

Jób přiznává, že nerozumí všemu, co se odehrálo v jeho životě. Ale jedno ví jistě. Bůh je s ním. Provázel ho, když byl bohatý a šťastný. Neopustil ho ale ani ve chvíli, kdy zkrachovala jeho farma a zanedlouho přišly o život v jedné chvíli všechny jeho děti. A je s ním i v závěru života, kdy je opět bohatý a raduje se ze své nové rodiny.

Jak už jsem psal, v peněženice nosím fotografii manželky. Občas se stává, že nás naše služební povinnosti rozdělí, a pak jsem rád, že se mohu podívat alespoň na její obrázek.

Fotku svého Boha s sebou ale nenosím. Respektuji Boží vůli. Bůh mi ve druhém přikázání Desatera slibuje: „**Budu s tebou tak viditelně i hmatatelně, že můžeš zapomenout na jakékoli moje zobrazení.**“

III. JE TU NĚKDO, KDO TĚ SLYŠÍ

Při krátkém zastavení u třetí části Desatera se ještě jednou vrátíme k situaci,

kdy si Židé vyrobili ze zlata sochu zlatého býčka, aby ho mohli uctívat jako svého boha. Hospodin posílá Mojžíše dolů do tábora, aby tam udělal pořádek. Při sestupu z hory ho doprovází mladý Jozue, který ale neví, co se v táboře děje: „*Tu Jozue uslyšel, jak lid hlučí, a řekl Mojžíšovi: „V táboře je válečný ryk.*“

Ale on odvětil: „To nezní zpěvy vítězů, to nezní zpěvy poražených, já slyším hlas rozpuštěných písní““ (Exodus 32,17.18).

Vždy, když se v Bibli setkáme s pohanskou „bohoslužbou“, můžeme si všimnout, že je hodně hlasitá. Jakoby pohanskí bohové byli nahluchlí, protože jak jinak si vysvětlit, že se lidé domnívali, že čím větší povyk, čím více decibelů, tím větší šance, že budou božstvem vyslyšeny jejich požadavky.

Hospodin má ale sluch v pořádku. Proto může ve třetím paragrafu Desatera vytesat do kamene následující slova: „*Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval*“ (Exodus 20,7).

V mnoha náboženstvích musí věřící jméno svého božstva neustále opakovat jako zaklínadlo. Hospodin si nic takového nepřeje. Pokud s ním chci mluvit, pokud mu něco chci říci, stačí, když jeho jméno vyslovím jednou a mám jistotu, že mne slyší a také vyslyší. Musím ale počítat s tím, že Bůh, na rozdíl ode mne, ví, zda mi to, zač prosím, prospěje nebo ne. Podle toho pak na mou prosbu i reaguje.

Boží závazek plynoucí ze třetího přikázání Desatera vůči každému, kdo s ním uzavře smlouvu, zní: „**Neboj se, že tě neuslyším. Vím, co chceš říct, dřív než to vyslovíš.**“

Možná je namísto ještě jedna otázka, kterou bych si měl položit v souvislosti s používáním Božího jména: „Nevyslovuji ho nepoctivě? Nesnažím se někdy zaštitit Bohem v situacích, kdy mi jde o můj osobní prospěch? Nedělám někdy Bohu ostudu, když se na něho odvolávám v situaci, která je nepatřičná?“ Pokud chci, aby mne můj Bůh vždy slyšel, měl bych se naučit jeho jméno vyslovovat s úctou a jen tehdy, když to má smysl. Neměl bych ho používat jako citoslovce úleku nebo zloby ani jako zaklínadlo, které mi pomůže získat důvěru druhých lidí.

IV. ZAPOMENUTÝ LÉK PROTI STRESU

Ve škole jsme se učili, že sedmička následuje po šestce, a má tedy vyšší hodnotu. Proto, když si můžeme vybrat, zda něčeho můžeme mít šest nebo sedm, volíme druhou možnost. Výjimkou jsou tresty, tam raději ten menší...

Čtvrtý paragraf Desatera hovoří o zvláštním daru, který dal Hospodin lidem už v ráji. Jenomže další generace na tento vzácný dar zapomněly. Proto ho Hospodin připomíná právě v době putování izraelského národa pouští.

Přečteme si, jak zní čtvrtý paragraf smlouvy mezi Bohem a jeho lidem: „*Pa-matuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinnutí Hospodina, tvého Boha.*

Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách.

V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý“ (Exodus 20,8–11). Jiné překlady uvádějí v tomto paragrafu místo termínu „den odpočinku“ přesněji „den sobotní“ nebo „sabat“.

Ještě dříve, než Bůh seznámil Židy se zněním vzájemné smlouvy, Desaterem, ukázal jim na příkladu many, co jim nabízí. V 16. kapitole knihy Exodus je zaznamenán příběh o tom, jak je Bůh začal na poušti živit manou – zvláštním chlebem, který každé ráno padal z nebe. Izraelci ho měli každý den nasbírat tolik, kolik snědí. Pokud něco nechali na další den, zkazilo se to. Šestý den ale měli nasbírat dvojitou porci, aby si následující den mohli odpočinout. Jeden den v týdnu tak mohou prožít bez všedních starostí. Jeden den v týdnu se jim díky tomu stává svátkem. Tím dnem byl sedmý den týdne – hebrejsky sabat – česky sobota.

My dnes žijeme ve společnosti, kde není snadné sehnat práci. A když už ji máme, snažíme si ji udržet, někdy i za cenu svého zdraví nebo na úkor času pro partnera a děti. Jsme v zajetí konzumní společnosti, kde se vlastnictví hodnotí víc než dobré vztahy. Snažíme se dosáhnout co nejvyšší životní úrovně, často za každou cenu. Znímám spoustu lidí, pro které je odpočinkem jen dovolená, tedy pokud na ni mají čas. Jinak pracují sedm dnů v týdnu, aby... (Více se na toto téma dozvíte v další brožurce této edice s názvem: Jeden den v nebi.)

Ve čtvrtém přikázání Desatera mi Hospodin slibuje: „**Když zvolíš můj den odpočinku, poznáš, že šest dnů na práci je víc než sedm! A já tě navíc naučím, jak správně odpočívat.**“

V. DLOUHÝ A ŠTASTNÝ RODINNÝ ŽIVOT

Zatímco první čtyři paragrafy Desatera popisují, jak a kdy máme uctívat našeho Stvořitele, ty další se věnují mezilidským vztahům.

Podívejme se nyní na znění pátého paragrafu smlouvy mezi Bohem a člověkem: „*Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh*“ (Exodus 20,12).

Tento paragraf hovoří poprvé o tom, jak víra v Boha ovlivní vztahy k lidem, kteří s námi žijí v naší rodině, církvi nebo v sousedství. Není náhoda, že Bůh dru-

hou část smlouvy, věnující se mezilidským vztahům, začíná právě v rodině. Bůh nám tím chce jasně naznačit, jak důležitou roli v našem životě přisoudil rodinnému životu.

Bůh si přeje, abychom se pro naše děti stali první autoritou v jejich životě. Chce nám také pomáhat v naší snaze vést je k pochopení, že ve vesmíru existuje absolutní autorita, které je vše podřízeno.

Chci respektovat i tento paragraf. Bůh mi proto může slíbit: „**Když mi dovolíš, abych se stal členem tvé rodiny, naučím tě vztahu ke tvým rodičům a naučím také tvé děti vztahu k tobě.**“

Už tohle stojí za to, abychom v této oblasti spolupracovali s naším Bohem. On ale k „A“ přidává i „B“: „**Budeš-li ctít a respektovat své rodiče, prodloužím ti život.**“

Kdo z nás netouží po dlouhém životě. Dobré vztahy v rodině, pozitivní atmosféra a vzájemná láska – to vše příznivě působí na naše zdraví a ovlivňuje délku našeho života. Vlastně nejen jeho délku, ale i jeho kvalitu, která někdy může být důležitější než délka.

VI. S BOHEM JSI V BEZPEČÍ

Když Mojžíš vyvedl Izraelce z Egypta, neměl mezi nimi život o nic větší cenu než v Egyptě. I hádka kvůli maličkostem občas končila smrtí. Jenže Bůh má na cenu života jiný názor, a proto se

součástí Desatera stává paragraf, v němž říká: „*Nezabiješ*“ (Exodus 20,13).

Často slyším námitku, že si Bible protiřečí, protože v Desateru Bůh říká „*Nezabiješ*“, a přitom je Bible plná násilí, dokonce jsou v ní místa, kde Bůh vybízí k zabíjení.

Neměli bychom zapomínat, že když Bůh řekne „*Nezabiješ*“, je to jen část toho, co řekl o ceně lidského života. Aby nedošlo k nedorozumění, Bůh později dává Mojžíšovi i výklad zákona. Možná bychom mohli říci, že mu dává prováděcí pokyny.

V těchto podrobných návodech se rozlišovalo mezi vraždou a neúmyslným zabitím. Vražda byla trestána smrtí. Ale dříve, než byl někdo popraven, musel proběhnout spravedlivý soud. Ten se odehrával v šesti „útočistných městech“. Na území Izraele byla tato města rozmístěna tak, aby se podezřelý do některého z nich dostal z jakéhokoliv místa během jednoho dne.

Jakmile prošel branou útočistného města, byl v bezpečí před krevní mstou, která byla v té době běžná a často vedla k tomu, co nazýváme spirálou násilí. U soudu se pak sešel podezřelý a krevní mstitel, který musel přinést důkazy o tom, že smrt jeho příbuzného nebyla náhoda nebo nešťastná nehoda, ale vražda. Pokud soud jeho důkazy přijal, byl vrah nejdříve odsouzen k smrti a pak ukamenován.

Desatero nechrání vrahy, proto byl součástí židovského práva i trest smrti. Jedinec ale neměl právo soudit ani odsoudit. To mohl jen soud, který většinou zasedal v bráně města. Porotu pak tvořili vážení občané.

Rozhodl jsem se dát svou bezpečnost do Božích rukou a On mi v 6. paragrafu Desatera může slíbit: „**Když se rozhodneš pro mne, nebudeš muset pro své bezpečí zabíjet, protože já tě ochráním! Pokud přesto zemřeš, vše ti vynahradím tím, že tě vzkřísím k věčnému životu v mém nebeském království.**“

Stvořitel si váží života každého z nás. Při smrti kteréhokoli člověka trpí stejně jako rodiče, když stojí nad hrobem svého dítěte. V 6. přikázání nás proto učí vážit si i života druhého člověka. Nabízí nám, že můžeme obranu našich životů svěřit do jeho rukou.

VII. NEHLEDEJ ŠTĚSTÍ V CIZÍ POSTELI!

Sedmý paragraf Desatera zní: „*Nezcizoložíš*“ (Exodus 20,14).

Desatero je součástí smlouvy mezi Bohem a Izraelem. Bůh se v něm zavazuje, že svému lidu bude žehnat. Toto požehnaní se promítá do jejich životů.

Při pozorném čtení Bible je možné dojít k závěru, že jednotlivé zásady, které jsou vyjádřeny v Desateru, znali lidé už před jeho vydáním jako dědictví z ráje. Rád bych připomněl příběh Josefa, který

se rozhodl „nezcizoložit“. Dost dlouho se mu pak mohlo zdát, že místo požehnání přišel trest.

Josefovi se jeho věrnost nakonec vyplatila. Zachránil sebe, svou rodinu i celý Egypt.

Sedmý paragraf biblického Desatera nám radí: „Nehledej štěstí v cizí posteli!“ A Bible uvádí mnoho příkladů, které ukazují, že nerespektovat tuto radu se nevyplácí. Těch pár minut slasti bývá často zapláceno problémy do konce života.

Bůh radí, abychom si dobře vybrali partnera, se kterým bychom mohli budovat vztah na celý život. Líbí se mi slova krále Šalomouna, který napsal: *„Můj synu, věnuj pozornost mé moudrosti, nakloň ucho k mé rozumnosti, dbej na obezřetné rady, poznání ať zachovávají tvé rty. Ze rtů cizí ženy kape med a její jazyk je hladší než olej, nakonec je však hořká jako pelyněk, ostrá jako dvojsečný meč. Její nohy sestupují k smrti, její kroky uvíznou v podsvětí... Pij vodu z vlastní nádrže, tu, jež vyvěrá ze tvé studnice“* (Příslaví 5,1–5,15).

Jak to myslí? Co máme chápat tou „vlastní nádrží“? V dopise své první lásky napsal: *„Jsi pramen zahradní, studna vody živé, bystřina z Libanonu“* (Píseň písní 4,15).

Sexualita je Boží dar, který jsme dostali už při stvoření. Pokud z ní chceme mít skutečné potěšení, nezapomínejme na vzájemnou věrnost, díky které

se z manželství stává pramen trvalého štěstí a studna, v níž nalézáme osvěžení v každém období našeho společného života.

V sedmém přikázání Bůh každému, kdo chce žít v souladu s Božím zákonem, slibuje: **„Když mi dovolíš, abych se stal tvým bohem, pak ti jeden partner v manželství přinese více štěstí než Šalomounovi jeho tři sta manželek a sedm set milenek.“**

Šalomoun Bohu v této oblasti nedůvěřoval. Chtěl se vyrovnat králům okolních zemí. V jeho harému žilo tisíc žen. Podle názoru většiny dnešních mužů by měl být šťastný až do smrti. Jenže když král později hodnotí svůj život, pokorně přiznává svůj omyl.

Šalomoun je důkazem toho, že Desatero nemusíme brát jako soubor příkazů a zákazů, ale jako dobrou Boží radu. Bůh ho nezastavil násilím, když si bral další ženy k té první. Nechal ho, aby sám na sobě poznal, že mu další ženy přinesou více problémů než štěstí. Ne nadarmo se říká: *„Jestliže více soch je sousoší, pak více žen je soužení!“*

Bůh nám v Desateru radí: „Nemusíš svůj život ztratit honbou za prchavými chvilkami štěstí v náručí své sousedky nebo souseda. Nemusíš se pak zavírat ve skříni nebo na balkoně, když se manžel či manželka tvého alternativního partnera nečekaně vrátí domů. Když mi dovolíš, pomohu ti najít životního

partnera, se kterým se navzájem budete cítit dobře ve všech oblastech manželského života.“

Manželství vymyslel Bůh. Pokud chceme žít v kvalitním vztahu a mít šťastnou rodinu, měli bychom mu naslouchat. Radí: „Nehledej štěstí v cizí posteli. Nejlépe ti bude s tvou ženou ve tvé vlastní posteli!“ Je to rada, kterou je dobré se řídit. Bůh svůj závazek splní.

VIII. KRÁDEŽ NENÍ ŘEŠENÍ

Osmé přikázání biblického Desatera je stejně stručné jako ta dvě předchozí. Týká se toho, co dnes asi nejvíce zajímá většinu naší společnosti – majetku. Za úspěšného je považován ten, kdo je bohatý. Čím dál tím méně nás přitom zajímá, jak ke svému bohatství přišel.

Osmý paragraf říká: „*Nepokradeš*“ (Exodus 20,15). Všechny body Desatera je možné vyjádřit pozitivně. Bůh svému lidu říká: „*Podívej se kolem sebe. Většina národů podniká války, aby při nich kradla a žila z práce jiných. Ty to nebudeš potřebovat. Ty nemusíš krást, aby ses měl dobře. Vzpomeň si na manu, kterou ti dávám každý den.*“

Dnes už se neříká krádež, ale tunelování, přihospodařování, svobodné podnikání...

Bůh se staví proti krádeži a je jedno, jak ji nazýváme. Varuje před užíváním toho, co mi nepatří. Říká, že mi to v životě přinese jenom další problémy.

Pokud se vzdám všech nečestných a nepoctivých pokusů o zvýšení své životní úrovně, mohu počítat s tím, že Bůh splní i slib, který se váže k osmému paragrafu. Říká: „**Když mi dovolíš, abych ti požehnal, nebudeš muset krást, abys zabezpečil svou existenci. Naučím tě hospodařit s tím, co máš.**“

Bůh ví, že šťastní a spokojení můžeme být jen tehdy, když se umíme spokojit s tím, co patří nám, a nehledíme na to, co nám nepatří.

Při úvahách nad osmým paragrafem Boží smlouvy se dostáváme do oblasti, která je v dnešní společnosti velice preferovaná. Majetek je považován za smysl a cíl života. Lidé se domnívají, že bohatství přináší štěstí.

Je to pravda? Zkus se na chvíli zastavit a přemýšlej, kolik znáš slavných a bohatých lidí, kteří prožívají šťastný a spokojený život. No schválně, zkus někoho jmenovat.

A kdybych dal opačný úkol – abys jmenoval ty, kteří jsou zaručeně v problémě? Nebylo by to snadnější?

Primář psychiatrické léčebny se mi jednou pochlubil památníčkem, ve kterém měl autogramy svých slavných pacientů...

Sláva a peníze ještě nezaručují šťastný a spokojený život. Je to spíše opačně. Šťastní a spokojení jsou spíše ti obyčejní a chudí. Mezi bohatými jsou nejšťastnější ti, co nezapomněli, že jsou také jen lidé,

a proto jsou ochotni se dobrovolně dělit o své vlastnictví s těmi, kdo skutečně potřebují pomoc.

IX. POMLUVA TO JENOM ZKOMPLIKUJE

Devátý paragraf se zabývá mezilidskými vztahy. Jeho respektování nám pomůže udržovat dobré vztahy v rodině, na pracovišti i s našimi sousedy: „*Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví*“ (Exodus 20,16).

Už jste někdy někoho pomluvili? Už vás někdy opravdu srběl jazyk? Stalo se vám už někdy, že jste se dozvěděli něco opravdu pikantního o někom, koho ti druzí berou víc než vás? Je pak snadné odolat a nepustit do světa tohle tajemství?

Podívejme se na chvíli do ráje. Připomeňme si příběh, který jsme tu již zmiňovali: „*Nejzchytralejší ze vsí polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: ‚Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?‘*“

Žena hadovi odvětila: ‚Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: ‚Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.‘“

Had ženu ujišťoval: ‚Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.‘

Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující

cí vševědounost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl.

Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi“ (Genesis 3,1–8).

První pomluva, která zazněla na naší planetě Zemi byla velmi rafinovaná. V hlavních rolích:

- had – ďábel, diabolos, našeptávač, pomlouváč,
- pomlouvaným je Bůh, Stvořitel nebe a země, ale i tvůrce člověka,
- naslouchajícími jsou žena a jejím prostřednictvím pak i její muž.

Výsledek této první pomluvy?

Zlo, které se už šest tisíc let snaží ovládnout každého z nás – a daří se mu to. U jednoho více, u druhého méně. A právě v oblasti zneužívání našeho jazyka se mu daří velice dobře.

Jakub píše o našem jazyku zajímavou úvahu: „*Nechtějte všichni učit druhé, moji bratři: vždyť víte, že my, kteří učíme, budeme souzeni s větší přísností. Všichni přece mnoho chybuje.*“

Kdo nechybuje slovem, je dokonalý muž a dovede držet na uzdě celé své tělo.

Dáváme-li koňům do huby udidlo, aby nás poslouchali, můžeme tak řídit celé jejich tělo. Nebo si představte lodi: Jsou tak velké a jsou hnány prudkými větry, ale malé kormidlo je řídí, kamkoli kormidelník chce.

Tak i jazyk je malý úd, ale může se chlubit velkými věcmi.

Považte, jak malý oheň může zapálit veliký les! I jazyk je oheň. Je to svět zla mezi našimi údy, poskvvrňuje celé tělo a ničí celý náš život, sám podpalován pekelným plamenem.

Všechny druhy zvířat i ptáků, plazů i mořských živočichů mohou být a jsou kroceny člověkem, ale jazyk neumí zkrotit nikdo... (Jakub 3,1–8).

Je docela možné, že bychom našli člověka, který by u předchozích osmi přikázání mohl s čistým svědomím říci: „*To není můj problém.*“ Pochybuji ale, že někdo s čistým svědomím může tvrdit, že nikdy nikomu neublížil svým jazykem.

Vypráví se, že jednoho dne přišla k nebeské bráně skupina žen. Petr vytáhl velkou Bibli a přečetl z ní první přikázání. Pak řekl: „Ty z vás, které celý život věřily v jednoho Boha, mohou zůstat. Ostatní ať odejdou.“

Pak přečetl druhé, třetí, čtvrté, páté... Vždy odešla část žen.

Když se dostal k devátému, zůstaly poslední dvě.

Petr se na ně obrátil se slovy: „Pokud jste nikdy nikoho nepomluvíly, můžete zůstat. Jinak odejděte.“

Jedna z nich se obrací k odchodu, zatímco druhá zůstala stát. Petr volá na tu odcházející: „Prosím tě, tu hluchou vezmi s sebou!“

Toto vyprávění chce ukázat na dva poznatky:

- jednak na to, že nikdo z nás není schopen zasloužit si nebe svými skutky,
- potřebujeme sílu od Boha, abychom mohli odolat pokušení zneužít svůj jazyk v náš prospěch.

Když David poznal, jak nesnadné je mít svůj jazyk pod kontrolou, modlí se: „*Hospodine, postav stráž k mým ústům, přede dveře mých rtů hlídku, nedej, aby se mé srdce přiklonilo ke zlu...*“ (Žalm 141,3,4).

David poznal, že není v jeho silách vyvarovat se hříchů jazyka. Proto dává svůj jazyk pod Boží kontrolu.

Jeho syn Šalomoun napsal: „*Kdo střeží svá ústa a jazyk, střeží svou duši před soužením*“ (Příslaví 21,23).

Bylo by možné citovat další texty Bible i citáty slavných lidí, ale jen by se opakovaly. Člověk jen stěží ovládne svůj jazyk.

To Bůh velice dobře ví, a proto na můj závazek ohledně mého jazyka reaguje svým závazkem: „**Když mi dovolíš, abych žil ve tvém srdci, osvobodím tě:**

- **od lhaní a vymýšlení si,**
- **od křivého svědectví.**“

X. ZBAVÍM TĚ ZÁVISTI

Před námi je poslední paragraf biblického Desatera. Týká se závidosti, která může občas potrápřit každého člověka.

Závidíte někomu něco, co sami nemáte?

Závidět je možné vlastně všechno:

- svobodní mohou závidět ženatým, ženatí zase svobodným,
- chudí závidí bohatým peníze, bohatí chudým zase jejich klidný noční spánek,
- obyčejní lidé závidí těm významným slávu, slavní jim zase závidí, že je neotravují všudypřítomní paparazzi...

Neteř přišla ze školy celá nešťastná, že asi není normální. Všichni ve třídě mají nějakou alergii, jen ona nic. A tak jim záviděla i tu alergii.

Ještě před tím, než si připomeneme znění desátého paragrafu, podívejme se na jiný biblický text: „*Každý, kdo je v pokušení, je sváděn a váben svou vlastní žádostí*“ (Jakub 1,14). Náš největší nepřítel se ukrývá v nás samých. V našem nitru jsou skryté touhy, které nás svádějí k tomu, abychom k jejich naplnění použili způsoby, jež jsou nejen v rozporu s Božími, ale někdy i s českými zákony.

Žádost je v nás. I hřích je v nás. Pokušení by nás nepřemohlo, kdyby v nás nebyla touha po něčem takovém.

Proto pozor na to, jak na nás působí třeba nepravděpodobné telenovely a podobně scestné a pochybné kulturní po-

činy, které nás ovlivňují, abychom věřili, že štěstí je v tom, co právě nemám, ale co má můj soused nebo přítel.

Bůh tyto touhy popsal v desátém paragrafu své smlouvy s člověkem: „*Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu*“ (Exodus 20,17).

Poslední přikázání odhaluje problém ukrytý hluboko v nás. Nejsou to vnější podmínky, které nás přivádějí na scestí. Problém máme hledat uvnitř svého nitra. Zlo, které je v nás, reaguje na pokušení přicházející zvenčí. Pokud dovolíme Bohu, aby začal v našem nitru uklízet, pokušení začnou postupně ztrácet svou přitažlivost a moc.

Od okamžiku, kdy člověk v ráji uvěřil pomluvám, které ďábel šíří celým vesmírem, nastala u lidí změna smýšlení. Člověk se stává stále větším sobcem, který myslí jen na sebe.

Každému, kdo se rozhodne řídit desátým přikázáním, Bůh slibuje: „**Když mi dovolíš, abych se stal tvým Bohem:**

- **zbavím tě závisti, sžíravé touhy po tom, co ti nepatří!**
- **zbavím tě sobeckého zaměření na sebe sama.**“

ZÁKLADNÍM PRINCIPEM DESATERA JE LÁSKA

Další paragrafy už Desatero nemá. Těch deset stačí, aby dalo základ našemu životu. Problém je v tom, že spousta věřících udělala z Desatera zbraň proti druhým lidem. Sami žijí všelijak, ale druhé poučují.

V době Ježíše Krista to byli židovští duchovní. Ježíš musel na jejich adresu prohlásit: „*Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít*“ (Matouš 23,13).

Něco podobného by se mohlo stát i nám. Jak se před tím můžeme bránit? V evangeliích je zaznamenán jeden zajímavý příběh: „*Když se farizeové doslechli, že umlčel saduceje, smluvili se a jeden jejich zákoník se ho otázel, aby ho pokoušel: „Mistře, které přikázání v zákoně je největší?“*

BŮH JE LÁSKA!

Desatero je stále aktuální. I já se mohu rozhodnout pro život formovaný jeho principy. Bůh touží po tom, aby podobnou smlouvu mohl uzavřít i se mnou.

Připomeňme si ještě jednou, co mi Bůh slibuje v Desateru, pokud se rozhodnu přijmout jeho nabídku a uzavřít s ním smlouvu:

1. Když zvolíš mne, jiného boha už nebudeš potřebovat.

On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci“ (Matouš 22,34–40).

Bůh, který se stal z lásky k nám člověkem, připomíná zákon, který je základem jeho vlády. Je to „zákon lásky“. Pokud chci mít užitek ze života podle Desatera, nesmím zapomenout, že každý paragraf je vyjádřením Boží lásky k nám. V první části se učím milovat Boha. Ve druhé pak získávám schopnost milovat sebe i druhé vyváženou láskou. Jen ten, koho Bůh naučí správně milovat, pozná, že Desatero neomezuje, ale naopak dává prostor pro další osobnostní rozvoj.

2. Budu s tebou tak viditelně, že nebudeš potřebovat obrázky s mou podobiznou.
3. Neboj se, že tě neuslyším. Vím, co chceš říct, dříve než to vyslovíš.
4. Když zvolíš můj den odpočinku, pak poznáš, že šest dnů na práci je víc než sedm.
5. Když mi dovolíš, abych se stal členem tvé rodiny, naučím tě vztahu k tvým rodičům. A naučím to také tvé děti

vůči tobě. Tomu, kdo bude ctít své rodiče, prodloužím život.

6. Když se rozhodneš pro mne, nebudeš muset pro své bezpečí zabíjet, protože já tě ochráním. Pokud přesto zemřeš, vynahradím ti to možností žít věčně v mém království.
7. Když mi dovolíš, abych se stal tvým Bohem, pak tě jeden partner v manželství udělá šťastným na celý život.
8. Když mi dovolíš, abych požehnal tvůj život, nebudeš muset krást, abys zabezpečil svou existenci. Naučím tě hospodařit s tím, co máš.
9. Když mi dovolíš, abych žil ve tvém srdci, osvobodím tě
 - od podezírání,
 - od křivého svědectví.
10. Když mi dovolíš, abych se stal tvým Bohem,
 - zbavím tě závidi, sžíravé touhy po tom, co ti nepatří,

- zbavím tě sobeckého zaměření na sebe sama.

Úžasná zaslíbení. Nezapomínejme, že v plnosti se tato zaslíbení naplní až v Božím království. Zatím ještě žijeme na světě, kde spolu soupeří dobro a zlo, Bůh a ďábel. Život podle principů Desatera však zvyšuje kvalitu našeho života už dnes.

Už dnes jsou zaslíbení Desatera pozvánkou do Božího království. Těším se na chvíli, kdy se naplní slova apoštola Jana. Ježíš mu ukázal první okamžiky spasených v nebeském království: *„Hle, přibýtek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo“* (Zjevení 21,3.4).

Přál bych si, abych tam potkal i tebe.

Deset důkazů Boží lásky

Vlastimil Fůrst

Vydalo nakladatelství Advent-Orion, Roztocká 5, 160 00 Praha 6

e-mail: expedice@adventorion.cz, www.adventorion.cz

Odpovědná redaktorka: Milada Macháňová

Grafická úprava: Robert Prokopec

Foto na obálce: iStockphoto.com

Vytiskla tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Praha 2015

Chcete-li se o daném tématu dovědět víc,
kontaktujte Středisko korespondenčních kurzů, www.skk.cz.

V deseti Božích přikázáních je možné objevit základní pravidla života jednotlivce, rodiny i společnosti. Pokud chci Desatero správně pochopit, nesmím zapomenout, že je vyjádřením Boží lásky k nám. V první části se učím milovat Boha. Ve druhé pak získávám schopnost milovat sebe i druhé vyváženou láskou. Jen ten, koho Bůh naučí správně milovat, pozná, že Desatero neomezuje, ale naopak dává prostor pro spokojený život.

